**Ankenævnet for Forsikring**

Den 19. august 2015 blev i sag nr. 87684:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har livsforsikring i Danica Pension. Han klager over, at selskabet i forbindelse med udskydelse af udbetalingen af en kapitalpension har nedsat renten til mindre end 4,5 %, som han mener udgør den garanterede rentesats.

Pensionsudbetalingerne er siden 2000 blevet udskudt for et år ad gangen indtil 2015, hvor klageren fylder 75 år. Selskabet henviser til, at klageren skriftligt er meddelt, at udskydelserne siden 2008 er sket på det til enhver tid gældende betingelser for udsættelse med en grundlagsrente på mindre end 4,5 %. Selskabet har i øvrigt anført, at det har afgivet en ydelsesgaranti, og ikke en rentegaranti, frem til det aftalte udbetalingstidspunkt den 1/6 2000.

Klageren har i klageskemaet af 11/2 2015 anført:

> "Min pensionsordning er tegnet i Statsanstalten med udbetaling 1.6.2000 (60 år), som herefter er udsat 1 år ad gangen. DP's omtale af fordele ved udsættelse er opfattet af mig som anbefaling af udsættelse. Også f.eks. 2013: 'Statsgaranti og særlig overskudsandel fra Statsanstalten bortfalder ved udbetaling' - for 2011 oplyst til +1,2 %. Pensionen skal udbetales ved 75 år i 2015. Den garanterede rente var, bekræftet af DP, 4,5 %.
>
> Imidlertid får jeg i 2014 og ved min beklagelse over manglende rentetilskrivning nu oplyst, at der er indført nye regler / nyt beregningsgrundlag for udsættelser. Herefter er renten 2008 (udsættelse nr. 8) nedsat til 1,5 % og 2011 til 0,5 % som for 'nytegning'. Det er ikke før oplyst til mig, at konsekvensen af udsættelser er tab af garanti 4,5 %. Vi har ikke aftalt ændring af de 4,5 %.

Gentagende gange, også i 2014, er derimod oplyst, at der findes rentegrupper 0,5 - 1,5 - 2,5 og 4,5 % - opfattet af mig som 'til enhver tid gældende beregningsgrundlag', hvori mine 4,5 % indgår. Der har ikke for mig været anledning til at tro, at min pensionsordning fra 1976 skulle ændre status til "nytegning" eller "nye kunder" og dermed gå fra 4,5 til 0,5 %.

**Hvad vil De konkret opnå hos selskabet?**
DP har 7.1.2015 opgivet min opsparing pr. 1.11.2014 til kr. 621.493,- (før afgift). Dette beløb forventes øget med den manglende rentetilskrivning i det mindste i årene 2009-2015. Den manglende rente er, så vidt jeg kan se, minimum ca. 3 % pr. år, dvs. ca. kr. 18.000,- pr. år i 7 år, i alt minimum ca. kr. 126.000. Iflg. vedlagte avisudklip er 4,5 % stadig en realistisk forventning, også i lav-rente-år 2015."

Selskabet har i brev af 6/5 2015 til nævnet redegjort for sin opfattelse af sagen:

**"Klagen**
I klagen gøres gældende, at Danica Pension uretmæssigt og i strid med aftalegrundlaget for pensionsordningen har anvendt en lavere grundlagsrente end 4,5 procent ved udskydelse af udbetalingstidspunktet for [klagerens] kapitalpension.

[Klageren] gør således gældende, at han også efter udskydelse af tidspunktet for udbetaling er berettiget til en forrentning af ordningen svarende til 4,5 procent, og at der som følge heraf skal ske en tilførsel af midler til ordningen for utilstrækkelig forrentning, svarende til ca. 126.000 kroner.

**Afgørelse**
Det fastholdes, at udskydelsen af udbetalingstidspunktet er sket i henhold til de gældende regler herfor og i overensstemmelse med aftalegrundlaget for [klagerens] ordning.

Danica Pension har således været berettiget til at anvende den til enhver tid gældende grundlagsrente ved fastsættelsen af ydelsens størrelse i forbindelse med den årlige udskydelse af kapitalpensionen. Dette med den konsekvens, at udskydelsen fra 2008 til dags dato er sket ved anvendelse af en lavere grundlagsrente end 4,5 procent.

**Vurdering**
[Klageren] oprettede med virkning fra den 1. januar 1976 pensionsordning i Statsanstalten for Livsforsikring, nu Danica Pension, gennem sin daværende arbejdsgiver…

Pensionsordningen … omfattede en kapitalpension med aftalt udbetalingstidspunkt ved [klagerens] 60. år, svarende til den 1. juni 2000. Pensionsordningen oprettedes i Danica Traditionel på det dagældende beregningsgrundlag med en grundlagsrente på 4,5 procent...

Kapitalpensionen skulle således i henhold til den oprindelige pensionsaftale udbetales med virkning fra den 1. juni 2000. Forud for dette tidspunkt var [klageren] i kontakt med Danica Pension omkring udskydelse af udbetalingstidspunktet for kapitalpensionen.

Som følge heraf modtog Danica Pension den 19. april 2000 fra [klageren] en anmodning om udskydelse af udbetalingen i et år. Samtidig vedlagde [klageren] en udfyldt Erklæring om kapitalpensioner, hvoraf det ligeledes fremgik, at kapitalpensionen ønskedes udskudt.

Som følge heraf udskød Danica Pension den 13. maj 2000 udbetalingstidspunktet til den 1. juni 2001, og i den forbindelse sendte Danica Pension den 16. maj 2000 [klageren] et policetillæg til beskrivelse af ordningen efter ændringen. ...

Af policetillægget fremgik under afsnittet *'Garanterede udbetalinger'*, at

> *'Ved beregningen af de garanterede udbetalinger er der indregnet en rente. Indtil den 1. juli 1996 var renten på forsikringen 4,50 %. Forhøjelser, bonustilskrivninger og visse ændringer har fra den 1. juli 1996 en rente på 2,50 %. For at sikre de garanterede udbetalinger i perioder, hvor forrentningen er mindre end 4,50 %, reduceres bonus p. t. med op til 0,50 % p. a. af opsparingen på den del af forsikringen, som har garanterede udbetalinger baseret på en renten fra 4,50 %.'*

Det følgende år kontaktede [klageren] Danica Pension telefonisk med henblik på udskydelse af udbetalingstidspunktet til den 1. januar 2002. På den baggrund sendte Danica Pension den 21. juni 2001 bekræftelse på udskydelsen og [klageren] modtog igen policetillæg.

Danica Pension fremsendte i de følgende år årligt udløbsbreve vedlagt udbetalingsoversigt og svarkort, hvor der blev bedt om [klagerens] stillingtagen til, om kapitalpensionen ønskedes udbetalt.

[Klageren] returnerede frem til 2008 årligt svarkortet med angivelse af et ønske om udskydelse af udbetalingstidspunktet i et år. Herefter modtog [klageren] helt sædvanligt et brev med bekræftelse af udsættelsen vedlagt et policetillæg.

[Klageren] pensionsordning oprettedes oprindeligt med en grundlagsrente på 4,5 procent. Danica Pensions har over for alle kunder i Danica Traditionel, herunder [klageren], givet en ydelsesgaranti, og ikke en rentegaranti, og [klageren] er således ikke berettiget til en årlig forrentning af ordningen med 4,5 procent, idet rentetilskrivningen skal ses over hele pensionsordningens løbetid.

Danica Pension har pligt til at overholde ydelsesgarantien i pensionsordningens løbetid frem til det aftalte udbetalingstidspunkt, i dette tilfælde den 1. juni 2000, hvilket også er sket i nærværende sag.

Efter henstilling fra Finanstilsynet har Danica Pension i lighed med andre pensionsselskaber igennem årene ændret grundlagsrenten som følge af indførelsen af nye beregningsgrundlag. Årsagen til de nye beregningsgrundlag er, at Finanstilsynet løbende har ændret den maksimumrente, som pensionsselskaberne højst må indregne i de garanterede udbetalinger.

Grundlagsrenten var indtil den 30. juni 1996 på 4,5 procent, indtil den 31. december 2001 på 2,5 procent, indtil den 30. juni 2011 på 1,5 procent og fra den 1. juli 2011 har grundlagsrenten været 0,5 procent.

Frem til den 1. juni 2008 skete udskydelsen af [klagerens] kapitalpension på det oprindelige rentegrundlag på 4,5 procent. Med virkning fra 2008 blev kapitalpensionen udsat og derved ydelsen fastsat på det til enhver tid gældende beregningsgrundlag, svarende til en grundlagsrente på 1,5 procent.

Det fremgik således af svarkortet, som [klageren] underskrev og returnerede i 2008 med angivelse af ønske om udsættelse af udbetalingen i et år, at

> *'Udsættelsen vil ske for et år ad gangen efter de til enhver tid gældende betingelser for udsættelse, og De vil hvert år modtage en ny oversigt over Deres pensionsordning. Hvis ordningen ikke opfylder betingelserne for udsættelse, vil De blive kontaktet af Danica Pension.'*

…

Til bekræftelse af udskydelsen sendte Danica Pension den 15. juli 2008 policetillæg, hvoraf det under afsnittet *'Garanterede udbetalinger'* fremgik, at

> *'Når vi beregner de garanterede udbetalinger, indregner vi en rente svarende til 4,5 procent, 2,5 procent eller 1,5 procent.*
> *De garanterede udbetalinger pr. 01.06.2008 kan ændres på grund af aftalte reguleringer. Aftalte reguleringer kan for eksempel være indeksregulering, ændringer i forsikringsdækninger, opsparingssikring m. m. Det vil sige, at de garanterede udbetalinger også kan blive mindre.'*

…

I 2009 overgik Danica Pension til den gældende udløbsproces, hvorefter der sker automatisk udskydelse af udbetalingstidspunktet i et år, såfremt en kunde vælger ikke at reagere på det fremsendte udløbsbrev.

Tre måneder før det aftalte udbetalingstidspunkt sender Danica Pension således (ligesom før 2009) et brev til kunden, hvori kundens mulighed for udbetaling og alternativt udskydelse af pensionsordningen er beskrevet. Fra 2009 fremgik det dog som noget nyt af dette brev, at såfremt Danica Pension ikke hører fra kunden, udskydes udbetaling af pensionsordningen til det følgende år.

Det samme har således gjort sig gældende for [klagerens] ordning fra 2009 og frem, således at udbetalingen af kapitalpensionen automatisk er blevet udskudt til det følgende år som følge af, at Danica Pension ikke har modtaget besked om andet.

I den forbindelse skal bemærkes, at [klageren] ikke har bestridt, at Danica Pension årligt har udskudt udbetalingstidspunktet, men alene renteforudsætningerne i forbindelse med denne årlige udskydelse.

Udskydelsen af kapitalpensionen fra 2008 frem til 2012 skete i henhold til det på dette tidspunkt gældende beregningsgrundlag, og således med anvendelse af en grundlagsrente på 1,5 procent.

Med virkning fra den 1. juni 2011 indførte Danica Pension, som nævnt, et nyt beregningsgrundlag, og som følge her af er udskydelsen af [klagerens] kapitalpension den 1. juni 2012 således sket på dette beregningsgrundlag og med en grundlagsrente på 0,5 procent.

Danica Pension skal følge Finanstilsynets regler om fastsættelse af fremtidige pensionsforpligtelser jf. bekendtgørelse om grundlagsrente for livsforsikringsvirksomhed.

Det fremgår af lovbekendtgørelsen, at den maksimale rentesats pt. skal fastsættes til 1 procent inklusive et garanteret omkostnings- og sikkerhedstillæg (svarende til en rentesats siden 1. juli 2011 på 0,5 procent) ved ændring af pensionsaftaler.

Ved en udsættelse af udbetalingstidspunktet påtager Danica Pension sig som pensionsselskab en forpligtelse, som rækker ud over den oprindelige aftale. Enhver aftale om udsættelse af udbetalingstidspunktet er derfor reelt en ny aftale om pension, der medfører en forøgelse af den fremtidige garantiforpligtigelse, og en sådan ændring er således omfattet af Finanstilsynets regler.

Udskydelse af udbetalingen skal på den baggrund ske i henhold til de til enhver tid gældende beregningsgrundlag, og en fastholdelse af de oprindelige og højere beregningsgrundlag vil være i strid med disse regler.

Danica Pension sendte således den 28. marts 2012 udløbsbrev til [klageren], hvor det fremgik, at

> *'Du har mulighed for at venter med at udbetalt din pension. Vi kan udsætte udbetalingen, så længe du opfylder betingelserne. [...]*
>
> *Udsættelsen vil ske for et år ad gangen efter de til enhver tid gældende betingelser for udsættelse. Hvis pensionen ikke opfylder betingelserne for udsættelse, vil du blive kontaktet af os. '*

…

Da Danica Pension ikke modtog besked om, at kapitalpensionen ønskedes udbetalt, udskudtes ordningen for det følgende år, og … modtog brev vedlagt policetillæg, hvoraf det under afsnittet *'Garanterede udbetalinger'* fremgik, at

> *'Vi benytter en rentetilskrivning på 4,5, 2,5, 1,5 eller 0,5 procent, når vi beregner de udbetalinger, du er garanteret, alt efter hvornår din pensionsordning er oprettet eller ændret.*
> *Du skal være opmærksom på, at der er tale om en gennemsnitlig forrentning over hele pensionsordningens løbetid, og at den skal ses sammen med de øvrige elementer i beregningsgrundlaget.*
>
> *De garanterede udbetalinger kan ændres som følge af aftalte reguleringer. Det kan for eksempel være indeksregulering, ændringer i forsikringsdækninger, opsparingssikring og andre forhold, som er omfattet af denne aftale. Det betyder, at de garanterede udbetalinger også kan blive mindre.'*

…

Kapitalpensionen er efterfølgende årligt udskudt, og den 13. november 2014 er ordningen omlagt til aldersopsparing. Aldersopsparingen står til udbetaling den 1. juni 2015, hvor der i henhold til pensionsbeskatningslovens bestemmelser skal ske udbetaling.

**Sammenfattende**
Det gøres gældende, at Danica Pension har været berettiget til at anvende den til enhver tid gældende grundlagsrente ved udsættelsen af kapitalpensionen fra 2008 og herefter.

I den forbindelse bemærkes, at [klageren] inden udsættelsen i 2008 og igen i de følgende år er blevet orienteret om, at udsættelsen af kapitalpensionen ville ske for et år ad gangen efter de til enhver tid gældende betingelser for udsættelse.

Det gøres samtidig gældende, at [klageren] siden udsættelsen i 2008 har modtaget policetillæg, hvoraf det fremgik, at der blev anvendt en rentetilskrivning på 4,5, 2,5, 1,5 eller 0,5 procent afhængig af, hvornår ordningen var oprettet eller ændret.

[Klageren] kan således ikke have haft en berettiget forventning om, at kapitalpensionen blev udskudt på det oprindelige beregningsgrundlag med en grundlagsrente på 4,5 procent, hvorfor Danica Pension ikke kan tilpligtes at opretholde kapitalpensionen på det oprindelige og højere beregningsgrundlag og tilskrive ordningen yderligere forrentning.

Afslutningsvis henviser jeg til Ankenævnets kendelser i sag nr. 84.545 og 85.708, hvor Ankenævnet ikke kunne kritisere, at Danica Pension *'... ved udskydelse af udbetalingen fra august 2009, der var det oprindelige aftaleretlige udbetalingstidspunkt, har forrentet klagerens pension med den grundlagsrente, der fulgte af det dagældende beregningsgrundlag'*."

Klageren har i brev af 17/5 2015 til nævnet fastholdt sin klage og bemærket:

"Jeg har løbende fulgt de tilskrevne renter på pensionsopsparingen taget fra de fra DP årligt modtagne dækningsoplysninger. Vedlagt ses renteforløbet, der viser:

> Renteniveauet frem til 2003/4 er 6-7 % som i de senere år fra Statsanstalten.
> Renten falder herefter til det garanterede 4,5 % frem til 2010/11.
> Herefter er renten væsentligt under 4,5 %, nemlig 1,5-2 %.

Aftalen fra 1976 er baseret med hensyn til rente/bonus på 2 punkter:

1. Hele overskuddet tilfalder de forsikrede (Statsanstaltens formulering, f.eks. i 1981). Og vedlagte Bilag 01.06.2000, side 1, (vedr. 1. forlængelse ud over 60 år) siger for mig det samme: Når der er overskud ... tilskrives det som bonus... Dette ser ud til at gælde frem til 2003/4.

2. Garanterede udbetalinger med rente 4,5 %. Er for mig faktisk i kraft frem til 2010/11.

Disse 2 rente og bonus punkter er nu sløjfet, hvorefter der er overført overskud, mere end 5 mia. kr., til ejeren (Danske Bank), jf. årsberetninger 2009-14.

Der er ikke indgået en ny aftale med mig. Det er uændret police og policenr., som er basis. Den første forlængelse 01.06.2000 betegnes tydeligt som et policetillæg. Det er ikke med mig aftalt, at jeg som noget nyt i 2014 overflyttes til en 'Rentegruppe 1 - Nye kunder - 0,5-1,5 %' - når rentegruppe 4,5 % stadig findes. Som angivet 12.2.2015 har vi ikke aftalt, at jeg som kunde fra 1976 blandt 4 rentegrupper 0,5-1,5-2,5 og 4,5 % skulle være i 0,5 % gruppen for nye kunder.

Derimod har jeg netop som 75 årig med DP aftalt udsættelse i 1 år, pt. med kontorente 1,8 %, på nyt pensionsforsikringsnr. for en del af opsparingen, som nu skulle udbetales.

Min konklusion er derfor stadig: Der mangler en betydelig rentetilskrivning til min opsparing i forhold til, hvad jeg mener var aftalt. Under overskriften 'Hvad vil De konkret opnå hos selskabet' har jeg d. 12.2.2015 været for beskeden med, at opsparingen øges med den manglende rente minimum 3 % pr. år 2009-15, minimum kr. 126.000,-:

Det rimelige krav er at rette rentetilskrivningen til 6,5 % i årene fra 2003, hvilket øger opsparingen med kr. 559.000,-."

I brev af 28/5 2015 fra selskabet til nævnet hedder det:

"Det fastholdes, at Danica Pension ikke har forpligtet sig til efter udskydelsen af udbetalingstidspunktet at opretholde pensionsordningen på det oprindelige beregningsgrundlag, og at Danica Pension således ikke kan tilpligtes at tilskrive ordningen yderligere forrentning end den på ordningen foretagne.

Danica Pension har ikke foretaget en gennemgang og beregning af, hvor stor en reservetilførsel der skal ske i det tilfælde, at ankenævnet vurderer, at [klageren] har bevaret retten udskydelse på det oprindelige beregningsgrundlag med en grundlagsrente på 4,5 procent. Vi har derfor ingen bemærkninger til de økonomiske beregninger, som [klageren] redegør for.

Det skal dog bemærkes, at der for [klageren] ordning i perioden 2000-2015 er foretaget følgende forrentning med kontorenten:

| Dato | Faktiske kontorente gennem årene | Dato | Faktiske kontorente gennem årene |
|---|---|---|---|
| 01-01-2000 | 4,50 | 01-10-2009 | 2,25 |
| 01-01-2001 | 8,50 | 01-01-2010 | 3,25 *) |
| 01-01-2002 | 5,00 | 01-01-2011 | 3,25 |
| 01-01-2003 | 4,50 | 01-10-2011 | 2,25 |
| 01-01-2004 | 4,50 | 01-01-2012 | 1,80 |
| 01-01-2005 | 4,50 | 01-01-2013 | 1,80 |
| 01-01-2006 | 4,50 | 01-01-2014 | 1,80 |
| 01-01-2007 | 4,50 | 01-01-2015 | 1,80 |
| 01-01-2008 | 5,50 | 01-01-2016 | |
| 01-01-2009 | 1,50 | | |

*) Fra 2010 er kontorenterne før Pensionsafkastskat, som blev indført i 2010."

8. 87684

Nævnet udtaler:
Klagerens kapitalpension er tegnet med en grundlagsrente på 4,5 % og et aftalt udbetalingstidspunkt den 1/6 2000, hvor han fyldte 60 år. Pensionsudbetalingerne er siden 2000 løbende blevet udskudt for et år ad gangen indtil 2015.

Nævnet lægger til grund, at udskydelsen af kapitalpensionen efter den 1/6 2008 er sket på det til enhver tid gældende beregningsgrundlag, først 1,5 % og siden 0,5 %.

Selskabet har blandt andet henvist til, at det af svarkort af 2008 og senere svarkort vedrørende udsættelse af kapitalpension fremgik, at udsættelserne ville ske efter de til enhver tid gældende betingelser for udsættelse. Selskabet har endvidere henvist til, at det i lighed med andre pensionsselskaber er forpligtet til at følge Finanstilsynets regler om fastsættelse af fremtidige pensionsforpligtelser, jf. bekendtgørelse om grundlagsrente for livsforsikringsvirksomhed. Selskabet har gjort gældende, at det har været berettiget til at anvende den til enhver tid gældende grundlagsrente ved udsættelsen af kapitalpensionen fra 2008 og herefter.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at det ikke er bevist, at selskabet har forpligtet sig til at forrente klagerens opsparing efter 2008 med en fast rente på 4,5 %. Det forhold, at selskabets policetillæg er ganske uklare i deres budskab om, hvilke rentesatser der konkret vil blive anvendt, kan efter nævnets opfattelse ikke føre til andet resultat.

Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet fra 2008 har forrentet klagerens pension med den grundlagsrente, der fulgte af det gældende beregningsgrundlag.

For så vidt angår selskabets oplysning om, at det har afgivet en ydelsesgaranti og ikke en rentegaranti, bemærker nævnet, at nævnet med nærværende afgørelse ikke har taget stilling til dette spørgsmål, idet der i øjeblikket verserer en sag ved Højesteret om ydelsesgaranti/rentegaranti.

9. 87684

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

---

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels